

Diktát

O moudrém králi

Mezi spisovateli, kteří letos slaví významné výročí, vyniká Božena Němcová. Její příběhy oplývaly skvělými hrdiny i lidskou moudrostí.

Vzpomněla jsem si na neobvyklý pohádkový příběh, kde obyčejný voják Bohumil pomohl chudému stařečkovi. S jeho pomocí pak hrdinně zachránil princeznu a dosáhl vítězství. Získal tak její ruku a království k tomu. Novopečený ženich však králi pravil, že by těžkému vladařskému umění nerozuměl. Prosil ho, aby se směl vládnutí nejprve vyučit. Vyzkoumal tedy v krátkém čase problémy a potřeby země. Král si jej oblíbil, že jednal tak rozumně. Pak se slavila svatba a přes celý růžový sad i nádvoří se táhl okázalý průvod oddaných hostů. Královští manželé žili šťastně a myslívali občas na stařečka, který jim ke štěstí pomohl svými cennými radami.

Rozbor

Výchozí text:

Jaromil na svých cestách prošel mnohé kraje. Stal se poutníkem. Tu v jednom městě uslyšel, že král má jedinou dceru, která je celá neduživá a již nikdo pomoci nemůže, a že by dal její ruku zázračnému léčiteli.

(následující úkoly vycházejí z tohoto textu)

1. Určete druhy slov u těchto výrazů (slovy):

nikdo

jedinou

již

je

2. Vypište z první věty textu přídavné jméno a určete jeho pád:

3. Podtrhujte v prvních třech větách podměty rovnou čarou, přísudky vlnovkou:

4. Určete slovesný způsob a osobu přísudku poslední věty z textu:

5. Určete počet vět v posledním souvětí textu:

6. Dejte do rámečku kořen a do kroužku koncovku ve slově

zázračnému

7. Určete rod, číslo, pád a vzor slov z textu:

léčiteli

jedinou

(následující úkoly již nevycházejí z výše uvedeného textu)

8. Označte, které slovo do řady nepatří, a uveďte proč:

ohrazený, hraboš, plot, hradiště, nádvoří

9. Na každé z následujících přídavných jmen utvořte větu nebo slovní spojení tak, aby byl patrný rozdíl mezi jejich významy:

dvorní

dvorný

10. Uveďte, jaký významový vztah je mezi slovy:

květina – kopretina

neutuchající – neustálý

11. Odvoďte od zadaných slov přídavná jména tak, abyste získali od každého druhu jedno (celkem 3), a druh určete:

páv

pěvec

12. Doplňte správně mě/mně:

Prošel kolem .